

อาหารสมอง

● **วรากรณ์ สามโกเศศ**
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ความพยายามในการสร้างกลุ่มผูกขาดราคา (cartel) ของพืชเกษตรโดยเลียนแบบ OPEC ของน้ำมันมีมาตลอดไม่ว่าจะเป็นยาง กาแฟ ข้าว ฯลฯ และก็ประสบความสำเร็จมาแล้วทั้งสิ้น บัดนี้ 6 ประเทศใหญ่ของผู้ผลิตชาของโลกกำลังจะพยายามทำ “แฮททริก”

เมื่อเร็วๆ นี้ 6 ผู้ผลิตใหญ่ของโลก คือ อินเดีย อินโดนีเซีย เคนยา มาลาวี รัสเซีย และศรีลังกา ได้ลงนามตกลงกันตั้ง **International Tea Producers Forum** เพื่อร่วมกันรักษาเสถียรภาพของราคาชา รักษาความยั่งยืนของการผลิตชา และส่งเสริมเครื่องดื่มชา

ในแต่ละปีทั้ง 6 ประเทศร่วมกันผลิตชาถึงเกือบร้อยละ 80 ของโลก หรือ 2.443 ล้านตัน (2010) โดยอินเดียผลิต 1.07 ล้านตัน ศรีลังกา 0.329 ล้านตัน เคนยา 0.304 ล้านตัน อินโดนีเซีย 0.147 ล้านตัน มาเลเซีย 0.042 ล้านตัน (จีนผลิต 0.054 ล้านตัน เป็นผู้สังเกตการณ์)

ชาทำให้เกิดเครื่องดื่มซึ่งเป็นที่นิยมที่สองรองจากน้ำเปล่า (คนติดกาแฟอย่างเสียเพราะคนจีนและอินเดียรวมกัน 2.700 ล้านคนในประชากรโลก 7.500 ล้านคน นิยมดื่มชา) คนจีนเชื่อว่าบรรพบุรุษรู้จักชาเมื่อ 5,000 ปีแล้ว

Camellia sinensis เป็นพืชตระกูลชาที่เติบโตในบริเวณ Tropical และ Subtropical (บางพันธุ์เก็บเกี่ยวได้ในพื้นที่อื่น เช่น ทางเหนือของเกาะอังกฤษ และรัฐวอชิงตันในสหรัฐอเมริกา) เชื่อกันว่าในสมัยโบราณชาเป็นพืชท้องถิ่นของบริเวณตอนเหนือของพม่าและเชื่อมต่อไปยังมณฑลยูนนานและ

cartel ชาไม่น่าจะโปรอด

เสถียรของเงิน

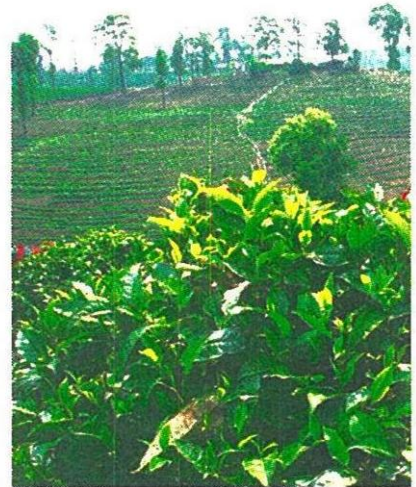
มีหลักฐานว่าคนจีนดื่มชากันตั้งแต่เมื่อพันปีก่อนคริสตกาล (3,000 ปีก่อน) พระและพ่อค้าชาวโปรตุเกสในศตวรรษที่ 16 เป็นกลุ่มคนนอกชุดแรกที่รู้จักชาและนำไปเผยแพร่แก่ชาวโลก คนอังกฤษรู้จักชาครั้งแรกใน ค.ศ. 1660 แต่ก็ยังไม่เป็นที่รู้จักกันมากนักในกว่าร้อยปีต่อมา ชาจะเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในทุกระดับสังคมของอังกฤษก็เป็นที่ปลายศตวรรษที่ 19

ในยุคแรกชามีราคาแพงเพราะจีนผูกขาด ดังนั้น ใน ค.ศ. 1848 **Robert Fortune** ถูกส่งไปจีนเพื่อเอาพันธุ์มาปลูกในอินเดีย จนต่อมาปลูกแพร่หลายไปในหลายประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ และเป็นที่มาของการที่อินเดียเป็นยักษ์ใหญ่ของโลกในการปลูกชาในปัจจุบัน

พืชเกษตรหลายอย่างที่พยายามผูกขาดพากันล้มเหลวทั้งนั้น เช่น The International Natural Rubber Organization ล้มสลายใน ค.ศ. 2000 หลังจากไทยและมาเลเซียถอนตัว The Association of Coffee Producing Countries ล้มสลายไปไม่นานมานี้หลังจากที่มีข้อเสนอให้ประเทศสมาชิกลดการส่งออกลงร้อยละ 20 ในปี 2000 และในที่สุดก็ช่วยพยุงราคาไว้ไม่ได้ ในที่สุดองค์กรก็ยุบเลิกไป

OPEC อาจเรียกได้ว่าเป็น cartel เดียวที่พอได้ผลในปัจจุบันในการควบคุมราคาน้ำมันถึงแม้จะลุ่มๆ ดอนๆ อยู่เป็นเวลหลายปี สาเหตุที่ไม่ล้มสลายก็เพราะว่าไม่มีใคร “ปลูก” น้ำมันได้ มันเป็นเรื่องยากที่จะออกไม่ได้ ดังนั้นปฏิบัติการที่ผลิตออกมาโดยประเทศอื่นที่มีใช้สมาชิกเพราะเห็นว่าราคาดีจึงไม่เกิดขึ้นเหมือนสินค้าเกษตร

มีคนพูดกันมากเรื่องการผูกขาดชาในตลาดโลกเพื่อทำให้ราคาสูง ปัจจุบันเลิกคิดกันไปแล้วเพราะแค่เรื่องข้าวในประเทศเราแห่ง

ธรรมชาติของมนุษย์กับองค์การ ยากที่จะรักษาสัญญาโควตาการผลิตและการลักลอบขายหลังบ้าน ในราคาที่สูงกว่า เช่นนี้ cartel ยากที่จะประสบความสำเร็จ

เดียวกับแทบเอาตัวไม่รอด นักเศรษฐศาสตร์บอกว่า cartel ของชาไม่ได้ผลเพราะแค่ผูกขาดการผลิตก็ทำได้ยากมาก เนื่องจากประเทศสมาชิกต้องให้ความร่วมมือและรักษากฎกติกาเคร่งครัด ไม่แอบไปขายหลังบ้านในราคาที่สูงกว่าที่ได้ตกลงกัน (เป็นสิ่งที่สมาชิก cartel ชอบทำกันโดยธรรมชาติ)

ถึงแม้จะควบคุมปริมาณผลผลิตได้เพื่อให้สามารถจัดการระดับราคาได้ในระดับหนึ่ง แต่ในเวลาไม่นานก็จะมีคนนอก cartel แหกกันผลิตชา เพราะราคาคงดึงดูดใจ จนในที่สุดก็จะมีชาออกมามากในตลาดจนรักษาราคาของ cartel ไว้ไม่ได้

ชาน่าจะประสบชะตากรรมเช่นเดียวกับข้าว แต่ที่ปวดหัวกว่าก็คือชามีหลาย

ประเภท (เช่น ชาดำ ชาเขียว ชาอูหลง ชาขาว) และมีหลากหลายคุณภาพจนยากแก่การกำหนดราคาเดียวกัน อีกทั้งยังไม่มีมาตรฐานของการกำหนดเกรดของชาอีกด้วย

นอกจากนี้ยังไม่มีตลาดชาล่วงหน้าเพื่อช่วยให้ราคาชามีเสถียรภาพยิ่งขึ้น และประการสำคัญที่สุดก็คือการยอมรับการมีโควตาการผลิตและการส่งออกของสมาชิกซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของประสิทธิภาพของ cartel

cartel ของชาเคยมีเมื่อ 80 ปีก่อน และดูจะได้ผลในตอนแรกในการยกระดับราคา แต่ต่อมาก็เล็กร้างไป ในสมัยก่อนนั้นผู้ผลิตรายใหญ่ไม่กี่รายในโลกที่ถูกควบคุมโดยอังกฤษ แต่ปัจจุบันมีความหลากหลายในชนิดของผลผลิตและประเทศผู้ผลิต การบังคับโควตาการผลิตและการส่งออกเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก

ธรรมชาติของมนุษย์กับองค์การดูจะไม่ต่างกันก็คือการยากที่จะรักษาสัญญาโควตาการผลิตและการลักลอบขายหลังบ้านในราคาที่สูงกว่าที่ได้ตกลงกันไว้ของ cartel トラบที่ธรรมชาติของมนุษย์เป็นเช่นนี้ cartel ยากที่จะประสบความสำเร็จ